

UZASADNIENIE

Projekt ustawy o zmianie ustawy o organizacji rynków owoców i warzyw, rynku chmielu, rynku tytoniu oraz rynku suszu paszowego wprowadza zmiany w przepisach dotyczących rynków owoców i warzyw, rynku tytoniu oraz rynku suszu paszowego.

Zmiana w przepisach dotyczących rynków owoców i warzyw w art. 15 w ust. 1 polega na dodaniu pkt 7 rozszerzającego kompetencje wojewódzkiego inspektora jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych o możliwość przeprowadzania kontroli u handlowców w zakresie spełnienia obowiązku przekazywania informacji o ich nazwie, adresie, rodzaju i zakresie prowadzonej działalności oraz wyrażonej w kilogramach ilości owoców i warzyw wprowadzanych do obrotu w poprzednim roku kalendarzowym, z podziałem na gatunki oraz obrót hurtowy i detaliczny, a także kontroli zgodności tych informacji ze stanem faktycznym. Powyższa zmiana ma na celu zapewnienie realizacji obowiązku przedkładania przez handlowców ww. informacji, a także ich weryfikację. Brak powyższego przepisu uniemożliwiał wojewódzkiemu inspektorowi sprawdzenie dokumentów źródłowych u handlowców w zakresie respektowania obowiązku przekazywania przez nich ww. informacji oraz ich poprawności.

Zmiany w odniesieniu do rynku tytoniu mają na celu w szczególności doprecyzowanie kwestii związanych z realizacją umów kontraktacji i umów na uprawę tytoniu, w przypadku gdy prawa i obowiązki z tych umów wynikające przechodzą na następcę prawnego oraz uszczegółowienie przepisów dotyczących przechowywania surowca tytoniowego, a także jego wywozu z punktu odbioru.

Nowe brzmienie art. 27 ust. 1 pkt 2 lit. a stanowi rozszerzenie dotychczasowego katalogu przesłanek uprawniających do skreślenia pierwszego przetwórcy z rejestru pierwszych przetwórców. Dzięki tej zmianie możliwe będzie skreślenie przetwórcy, który przestał dysponować obiektami gwarantującymi możliwość pierwszego przetwarzania surowca tytoniowego, a więc warunku,

który musi być spełniony przy ubieganiu się o wpis do rejestru pierwszych przetwórców. Dotychczasowe przepisy umożliwiały skreślenie przetwórcy z rejestru jedynie w przypadku, gdy obiekty służące do przetwarzania surowca tytoniowego przestały się do tego nadawać, ale nie w przypadku gdy pierwszy przetwórca przestał nimi dysponować.

Zmiany w art. 29 ust. 3 oraz w art. 30 ust. 7, mające na celu usprawnienie kontroli przepływu surowca tytoniowego oraz jego magazynowania, zostały wprowadzone w wyniku uwag zgłoszonych przez Agencję Rynku Rolnego podczas konsultacji międzyresortowych. Dotychczasowe uregulowania obowiązujące w tym zakresie pozostawiają możliwość przechowywania surowca tytoniowego poza miejscem jego przetwarzania, co może utrudniać lub uniemożliwiać przeprowadzenie identyfikacji i kontroli surowca tytoniowego przez Agencję Rynku Rolnego. Brak możliwości przeprowadzenia kontroli stwarza warunki do wielu nieprawidłowości, jak np. dostarczanie surowca do nielegalnej produkcji wyrobów tytoniowych lub pobieranie płatności za surowiec, do którego już udzielono dopłaty.

Konsekwencją wprowadzenia przepisów określających dopuszczalne miejsca magazynowania (jedynie w obiektach posiadanych przez pierwszego przetwórcę) oraz wywożenia surowca tytoniowego z punktu odbioru (do obiektu, w którym odbywa się pierwsze przetwarzanie) jest określenie sankcji za ich naruszenie (art. 27 ust. 1 pkt 2 lit. d oraz art. 40 ust. 4b pkt 4a i pkt 6 zmienianej ustawy). Jednocześnie projektowane zmiany są zbliżone do przepisów obowiązujących w państwach Unii Europejskiej.

Uregulowania dotyczące umowy na uprawę tytoniu oraz umowy kontraktacji, zawarte w dotychczasowych przepisach (art. 33d ust. 1), nie wskazują jednoznacznie sposobu postępowania, w przypadkach gdy w wyniku zmiany posiadacza gospodarstwa rolnego, w którym uprawiany jest tytoń, nastąpi przejście praw i obowiązków wynikających z umowy kontraktacji zawartej z grupą producentów tytoniu. Z analizy obowiązujących przepisów wynika, że brak precyzyjnego uregulowania tej kwestii może być wykorzystywany przez grupy producentów tytoniu w celu zobowiązania następcy prawnego, który wszedł w prawa i obowiązki wynikające z umowy kontraktacji, do przystąpienia do grupy producentów. Działanie takie nie znajduje jednak uzasadnienia,

z uwagi na dobrowolny charakter organizowania się rolników w grupy producentów. W celu wyeliminowania wątpliwości interpretacyjnych umożliwiających grupom producentów tytoniu nieuzasadnione zobowiązanie następców prawnych do wstępowania do grup, w art. 33d dodaje się ust. 1a jednoznacznie wskazujący na możliwość realizacji umowy kontraktacji przez następcę prawnego bez konieczności wstępowania do grupy producentów, z którą ta umowa została zawarta.

Odniesienie do przepisów Kodeksu cywilnego, zawarte w dodawanym w art. 33d ust. 3a, pozwoli w szczególności na zastosowanie do umów na uprawę tytoniu przepisu art. 625 Kodeksu cywilnego, regulującego przechodzenie praw i obowiązków wynikających z umowy.

Kolejną zmianą dotyczącą organizacji rynku tytoniu jest dodanie w art. 33d ust. 7. Określone w tym przepisie przypadki śmierci producenta surowca tytoniowego oraz przekazania gospodarstwa rolnego w celu uzyskania renty strukturalnej są przypadkami szczególnymi, i z tego powodu, producenci powinni mieć możliwość późniejszego informowania o zmianach umów na uprawę tytoniu oraz umów kontraktacji, zaistniałych w wyniku tych zdarzeń. Przepis art. 33d ust. 6 zmienianej ustawy przewiduje, że ostatecznym terminem informowania o zmianach umów na uprawę tytoniu jest 15 września roku zbioru, jednak śmierć producenta lub wyznaczony termin przekazania gospodarstwa rolnego w celu przejścia na rentę strukturalną może wystąpić po tym terminie.

Pozostałe zmiany w odniesieniu do rynku tytoniu (zmiany w art. 28 ust. 3 oraz w art. 33d ust. 1 ustawy) mają charakter redakcyjny i porządkujący. Zmiany te nie mają zasadniczego znaczenia dla treści ustawy, jednak przyczynią się do większej klarowności i precyzji jej tekstu.

Celem zmian w przepisach dotyczących rynku suszu paszowego jest dostosowanie obowiązujących przepisów krajowych do:

- 1) ogłoszonego w dniu 18 stycznia 2006 r. – w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej L 12 z 18.01.2006, str. 24 – sprostowania do rozporządzenia Komisji (WE) nr 382/2005 z dnia 7 marca 2005 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1786/2003

w sprawie wspólnej organizacji rynku suszu paszowego (Dz.Urz. UE L 61 z 8.03.2005, str. 61) oraz

- 2) ogłoszonego w dniu 16 marca 2006 r. rozporządzenia Komisji (WE) nr 432/2006 z dnia 15 marca 2006 r. zmieniającego rozporządzenie nr 382/2005 ustanawiające szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1786/2003 w sprawie wspólnej organizacji rynku suszu paszowego (Dz. Urz.UE L 79 z 16.03.2006, str. 12).

W wyniku ogłoszenia sprostowania do polskiej wersji językowej rozporządzenia Komisji (WE) nr 382/2005 wyraz „zezwolenie” w tym rozporządzeniu zastąpiono wyrazem „zatwierdzenie”. W związku z powyższym należy uchylić jako bezprzedmiotowy art. 34 ustawy z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw, rynku chmielu, rynku tytoniu oraz rynku suszu paszowego. Ponadto w omawianym sprostowaniu wyrazy „rośliny strączkowe” zastąpiono wyrazami „rośliny motylkowe”, co spowodowało konieczność skorygowania brzmienia art. 39 ust. 2 pkt 1 ww. ustawy.

Zmiana brzmienia art. 35 ust. 1 pkt 1 lit. a jest konsekwencją uchylenia art. 34, który obecnie zawiera pełną „metryczkę” rozporządzenia Komisji (WE) nr 382/2005.

Konieczność zmiany brzmienia art. 35 ust. 1 pkt 2 lit. a ww. ustawy powstała w wyniku ogłoszenia rozporządzenia Komisji (WE) nr 432/2006. Rozporządzenie powyższe wprowadza zmiany w art. 9 akapit trzeci rozporządzenia Komisji (WE) nr 382/2005, ujednolicając brzmienie tego przepisu we wszystkich jego wersjach językowych i dostosowując do brzmienia polskiej wersji językowej. W rozporządzeniu Komisji (WE) nr 382/2005 (przed jego zmianą), w różnych wersjach językowych, przepis ten nie miał bowiem tożsamego brzmienia.

Brzmienie art. 9 akapit trzeci rozporządzenia Komisji (WE) nr 382/2005 w polskiej wersji językowej wprowadzało nierówne traktowanie polskich producentów w stosunku do producentów francuskich i angielskich. W celu przeciwdziałania takiej sytuacji, nowelizując ustawę z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw, rynku chmielu, rynku tytoniu oraz rynku suszu paszowego, w art. 35 ust. 1 pkt 2 w lit. a, kierując się wersją

rozporządzenia Komisji (WE) nr 382/2005, wskazano, że susz, wyprodukowany przez przedsiębiorstwo przetwórcze, można ponownie wprowadzić na jego teren w celu przepakowania, powtórnego przerobu lub produkcji mieszanek.

Po ogłoszeniu rozporządzenia Komisji (WE) nr 432/2006, które wprowadziło jednolite brzmienie art. 9 akapit trzeci rozporządzenia Komisji (WE) nr 382/2005

we wszystkich wersjach językowych, takie brzmienie art. 35 ust. 1 pkt 2 lit. a ww. ustawy przestało być zasadne. Po ujednoczeniu brzmienia wszystkich wersji językowych, wyłącznym celem ponownego wprowadzenia suszu paszowego przez jego producenta na jego teren może być konieczność przepakowania tego suszu. Biorąc powyższe pod uwagę, należy z art. 35 ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy usunąć wyrazy „powtórnego przerobu lub produkcji mieszanek”.

Ze względu na fakt, że rozporządzenie Komisji (WE) nr 432/2006 dostosowało brzmienie art. 9 akapit trzeci rozporządzenia Komisji (WE) nr 382/2005 do polskiej wersji językowej tego rozporządzenia, w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 432/2006 w art. 1 pkt 1 zamieszczona została adnotacja, że artykuł ten nie dotyczy polskiej wersji rozporządzenia.

Ponadto, w celu uporządkowania prawa krajowego, wskazane jest uchylene w ustawie z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw, rynku chmielu, rynku tytoniu oraz rynku suszu paszowego przepisów, które upoważniały ministra właściwego do spraw rynków rolnych do wydania aktu wykonawczego w zakresie metod pobierania próbek suszu paszowego i wykonywania badań parametrów jakościowych tego suszu (art. 1 pkt 9 projektu ustawy).

Przepisy w zakresie metod pobierania próbek i wykonywania badań parametrów jakościowych suszu paszowego zostały, oprócz rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 25 listopada 2005 r. w sprawie metod pobierania próbek suszu paszowego i wykonywania badań parametrów jakościowych tego suszu (Dz. U. Nr 241, poz. 2029), określone również w rozporządzeniach Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi:

- z dnia 17 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu pobierania próbek środków żywienia zwierząt i pasz leczniczych do badań oraz postępowania z pobranymi próbkami w ramach kontroli urzędowej (Dz. U. Nr 158, poz. 1654),
- z dnia 6 marca 2006 r. w sprawie metodyki postępowania analitycznego w zakresie określania zawartości składników pokarmowych i dodatków paszowych w materiałach paszowych, premiksach, mieszankach paszowych i paszach leczniczych (Dz. U. Nr 54, poz. 389),

które zostały wydane na podstawie art. 44 ust. 10 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 23 sierpnia 2001 r. o środkach żywienia zwierząt (Dz. U. z 2005 r. Nr 255, poz. 2143) i które na podstawie art. 63 pkt 1 ustawy z dnia 22 lipca 2006 r. o paszach (Dz. U. Nr 144, poz. 1045) zostały utrzymane w mocy do dnia wydania przepisów wykonawczych na podstawie art. 44 ust. 10 pkt 1 i 2 tej ustawy.

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 25 listopada 2005 r. w sprawie metod pobierania próbek suszu paszowego i wykonywania badań parametrów jakościowych tego suszu powiela więc przepisy powołanych rozporządzeń w zakresie pasz sypkich, do których zalicza się susz paszowy i jako takie powinno zostać uchylone. W związku z powyższym należy usunąć upoważnienie do wydania tego rozporządzenia z ustawy z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw, rynku chmielu, rynku tytoniu oraz rynku suszu paszowego.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych i w związku z tym nie podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych, określonej w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414) niniejszy projekt ustawy został zamieszczony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Projekt ustawy jest zamieszczony w Programie Prac Legislacyjnych Rady Ministrów w II półroczu 2006 r.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projekt aktu normatywnego

Projekt ustawy o zmianie ustawy o organizacji rynków owoców i warzyw, rynku chmielu, rynku tytoniu oraz rynku suszu paszowego będzie oddziaływał na Prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, podmioty posiadające status wstępnie uznanych grup producentów owoców i warzyw oraz uznanych organizacji producentów owoców i warzyw, którym przyznano określone wsparcie finansowe, handlowców, których działalność polega na obrocie owocami i warzywami, oraz na producentów surowca tytoniowego, grupy producentów tytoniu, pierwszych przetwórców surowca tytoniowego, a także Prezesa Agencji Rynku Rolnego, przedsiębiorstwa przetwórcze, będące beneficjentami pomocy przyznawanej na podstawie przepisów wspólnej organizacji rynku suszu paszowego, oraz podmioty wykonujące kontrole na podstawie przepisów rozporządzenia Komisji nr 382/2005 wraz ze zmianami oraz przepisów prawa krajowego.

2. Wpływ projektowanej ustawy na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Projekt aktu normatywnego spowoduje konieczność wykonania kontroli w przedsiębiorstwach przetwórczych dotyczących stanów magazynowych suszu paszowego na dzień 31 marca 2006 r. na podstawie art. 1 pkt 3 rozporządzenia Komisji (WE) nr 432/2006 (dotyczy dodanego art. 34a ust. 2 w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 382/2005). Jednakże kontrole te zostaną wykonane w ramach środków budżetowych przewidzianych na administrowanie mechanizmem wspólnej organizacji rynku suszu paszowego w 2006 r. w Agencji Rynku Rolnego. W związku z tym wejście w życie aktu normatywnego nie spowoduje dodatkowych kosztów dla budżetu państwa.

Wejście w życie projektowanej ustawy nie spowoduje również dodatkowych kosztów dla budżetu państwa w zakresie organizacji rynku tytoniu oraz organizacji rynków owoców i warzyw.

3. Wpływ regulacji na rynek pracy

Projekt ustawy nie będzie miał istotnego wpływu na rynek pracy.

4. Wpływ projektowanej ustawy na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Projekt ustawy nie będzie miał istotnego wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw. Jednakże ww. regulacja może powodować zwiększenie uciążliwości dla kontrolowanych przez wojewódzkiego inspektora jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych handlowców, których działalność polega na obrocie owocami i warzywami, co może mieć wpływ na funkcjonowanie tych przedsiębiorstw. Jednakże wprowadzenie nowej regulacji umożliwi wojewódzkiemu inspektorowi sprawdzenie dokumentów źródłowych u handlowców odnośnie do respektowania obowiązku przekazywania przez nich informacji oraz ich poprawności.

5. Konsultacje społeczne

Projekt ww. ustawy został wysłany do zaopiniowania przez organizacje społeczno-zawodowe, a w szczególności: NSZZ Rolników Indywidualnych „Solidarność”, Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych, Zarząd Zawodowego Związku Pracowników Rolnictwa w RP, Związek Zawodowy Rolnictwa „Samoobrona”, Związek Zawodowy Rolników „Ojczyzna”, Krajowy Związek Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych, Krajową Radę Izb Rolniczych, Federację Związków Producentów Rolnych, Konfederację Pracodawców Polskich, Polską Konfederację Pracodawców Prywatnych, Business Centre Club, Polski Związek Ogrodniczy, Polską Izbę Ogrodniczą, Związek Sadowników RP, Związek Sadowników Polskich, Krajowy Związek Plantatorów Tytoniu w Lublinie, Polski Związek Plantatorów Tytoniu w Krakowie, Związek Plantatorów Tytoniu w Krasnymstawie, Związek Producentów Pasz. Ponadto projekt ustawy został przekazany pierwszym przetwórcom surowca tytoniowego.

6. Wyniki konsultacji społecznych

Żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem ustawy, zgodnie z art. 7 ust. 1 ww. ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414).

Ponadto w toku przeprowadzonych konsultacji z organizacjami społeczno-zawodowymi nie zgłoszono uwag do projektowanych zmian dotyczących rynków owoców i warzyw oraz rynku suszu paszowego.

Natomiast w odniesieniu do rynku tytoniu uwagi zgłosiły: Polski Związek Plantatorów Tytoniu w Krakowie, Związek Plantatorów Tytoniu w Krasnymstawie oraz Fermentownia Tytoniu w Krasnymstawie Sp. z o.o. (pierwszy przetwórcza surowca tytoniowego). Zgłoszone przez ww. jednostki uwagi dotyczyły projektowanych zmian doprecyzowujących kwestie związane z realizacją umów kontraktacji i umów na uprawę tytoniu, w przypadku gdy prawa i obowiązki z tych umów wynikające przechodzą na następcę prawnego (dodanie ust. 1a w art. 33d ustawy).

Zastrzeżenia ww. podmiotów budziła, wskazana w projektowanym art. 33d ust. 1a, możliwość realizacji umowy kontraktacji przez następcę prawnego, bez konieczności wstępowania przez niego do grupy producentów tytoniu, z którą ta umowa została zawarta. Zdaniem ww. związków oraz pierwszych przetwórców surowca tytoniowego, proponowane w niniejszym projekcie ustawy rozwiązanie sprzyja powstawaniu sytuacji, w których grupa producentów tytoniu będzie zobowiązana do wywiązania się z obowiązków wynikających z umowy kontraktacji na rzecz producenta, który nie jest jej członkiem.

Z uwagi na fakt, że dotychczas obowiązujące przepisy nie upoważniają grup producentów tytoniu do zobowiązywania następców prawnych do wstępowania do grup, a projektowany art. 33d ust. 1a ma na celu jedynie wyrażne tego wskazanie, zaprezentowane przez ww. podmioty stanowisko uznano za niezasadne. W związku z powyższym zgłoszone w tym zakresie uwagi nie zostały uwzględnione. Jednocześnie wyrażone w toku konsultacji opinie wykazały możliwość występowania wątpliwości interpretacyjnych w stosunku do obowiązujących przepisów w tym zakresie, co utwierdziło

projektodawcę w konieczności dokonania projektowanych zmian. Dodawany w art. 33d ust. 1a, jednoznacznie wskazujący sposób postępowania w opisanej sytuacji, przyczyni się do większej klarowności oraz zrozumiałości treści ustawy, eliminując wątpliwości, jakie wystąpiły podczas analizy dotychczasowych przepisów.

Należy dodać, że w ramach opisanych konsultacji Polski Związek Plantatorów Tytoniu w Krakowie zgłosił propozycję, aby następca prawny, który wszedł w prawa i obowiązki wynikające z umowy kontraktacji zawartej z grupą producentów tytoniu, miał prawo realizacji zobowiązań wynikających z tej umowy, pod warunkiem przystąpienia do tej grupy. Jednocześnie, w przypadku gdy następca prawny nie ma możliwości (np. należy już do innej grupy producentów) lub nie jest zainteresowany przystąpieniem do grupy, umowa taka, zdaniem Związku, powinna być automatycznie cedowana z grupy producentów tytoniu bezpośrednio na pierwszego przetwórcę. Propozycja ta nie została uwzględniona w projektowanej ustawie. Uzależnienie możliwości realizacji umowy kontraktacji od przystąpienia do grupy producentów, z którą ta umowa została zawarta, byłoby niezgodne z dobrowolnym charakterem organizowania się rolników w grupy producentów, a w niektórych przypadkach wręcz niemożliwe (np. gdy następca prawny jest już członkiem innej grupy producentów – przepisy o grupach producentów wykluczają możliwość członkostwa w więcej niż jednej grupie producentów). Dodatkowym argumentem przemawiającym za odrzuceniem propozycji związków jest minimalny trzyletni okres członkostwa w grupie producentów, podczas gdy umowy kontraktacji dotyczą jednych zbiorów. Natomiast propozycja cedowania umowy kontraktacji z grupy producentów na pierwszego przetwórcę surowca tytoniowego jest niezgodna z ogólnymi zasadami dotyczącymi następstwa prawnego, wynikającymi z przepisów Kodeksu cywilnego.